

Jak wpływa na rozwój dziecka ma telewizja i komputer.

Tyle jest pięknych i wspaniałych rzeczy we wczesnym dzieciństwie do zrobienia nim usiądziemy przed ekranem.

Telewizja i komputer jest obecnie najpopularniejszym środkiem masowego przekazu, a jej oglądanie najczęstszym sposobem spędzania czasu wolnego. Warto więc zastanowić się nad świadomym wykorzystaniem ich w procesie wychowania dzieci.

Z dotychczasowych badań wynika, że ze względu na dużą plastyczność i tempo rozwoju dzieci media mogą mieć znaczny wpływ na wzmocnienie zachowań, zarówno pozytywnych jak i negatywnych.

Środki masowego przekazu oddziałują na współczesne dzieci już od pierwszych miesięcy życia i stopniowo, w miarę rozwoju dziecka, stają się coraz ważniejsze. Telewizja wpływa na rozwój psychiczny i fizyczny dzieci. Nawet gdy dziecko korzysta z niej przy odpowiednim oświetleniu i z zachowaniem odpowiedniej odległości oraz właściwej postawy, nawet przy przestrzeganiu najważniejszych zasad, jej wpływ jest często niekorzystny. Dziecko jest bowiem bierne, nieruchome, a im jest młodsze, tym bardziej jest mu potrzebny ruch. Oglądanie filmów grania w gry komputerowe ogranicza najczęściej inne zajęcia, przede wszystkim ruchowe i pobyt na powietrzu. Ograniczenie to ma negatywny wpływ na dzieci znajdujące się przecież w okresie intensywnego rozwoju fizycznego.

Media te dostarczają wielu wrażeń wzrokowych i słuchowych. Ciągłe ich doznawanie obciąża system nerwowy dziecka, zmusza je do nieustannej pracy, a tym samym prowadzi do zmęczenia. Przejawia się to słabszą koncentracją uwagi, niepokojem ruchowym, mniej sprawnym wykonaniem różnych czynności, drażliwością. Dzieci mało odporne są bardziej pobudliwe. Podczas oglądania filmów i grania dzieci angażują swoją uwagę. Długie przesiadywanie przed ekranem telewizora/ komputera obniża inicjatywę, twórczą wolę, fantazję i odpowiedzialność.

Szczególnie niebezpieczne jest oglądanie przez dzieci filmów i grania w gry ukazujące grozę i przemoc. Pokazywane na ekranie sceny tortur, zabójstw, morderstw mogą wywołać u dzieci stany lękowe, agresję, nadpobudliwość emocjonalną. Dzieci stają się niespokojne, tracą apetyt, przeżywają lęki nocne. Często dochodzi do tego, że dzieci boją się zostać same w domu lub wyjść na klatkę schodową czy wejść do ciemnego pokoju. Nie u wszystkich jednak dzieci pod wpływem drastycznych scen rośnie lękliwość. Czasem w wyniku oglądania programów tego rodzaju następuje oswojenie z agresją i grozą. Dzieci bardzo często naśladują takie zachowania. Oddziaływanie scen przemocy i destrukcji jest tym silniejsze, im bardziej programy są nimi nasycone. Dzieci, obserwując agresję w filmie/ grze, często odtwarzają ją w reakcjach z kolegami. Coraz częściej również w serialach animowanych, które oglądają dzieci, zachęca się je do przemocy. Można w nich zobaczyć stwory żonglujące własnymi oczami grzebiące w ludzkim mózgu albo wyciągające z własnych odrażających pysków węże i robaki. Bardzo niekorzystnie wpływają na dzieci obrazy walk za pomocą noży, siekier, szabli, a także zabójstw. Na początku wywołują one bardzo silne uczucie lęku, jednak z czasem na skutek ich częstego oglądania u widza kształtuje się postawa obojętności. Można ją zauważyć w przejawiającym się braku reakcji na przedstawione obrazy i zobojętnieniu na krzywdę i przemoc występujące w rzeczywistości. Nadmierne spoglądanie w ekran lub monitor przez dziecko powoduje jego zmęczenie i znużenie.

Ze względu na małe doświadczenie i określony poziom rozwoju psychicznego dzieci nie

zawsze potrafią ocenić, które treści są ważne, a które drugorzędne, co jest fikcją, a co rzeczywistością.

Zauważa się również, że korzystanie z tych mediów ogranicza czas na rozmowy rodzinne, kontakty bezpośrednie rodziców i dzieci, wspólne spędzanie czasu wolnego. Wielu rodziców włącza telewizor/ komputer wtedy, gdy dziecko jest znudzone, niegrzeczne, zmartwione, ma jakiś problem. Eksperci przewidują, że tak traktowane dzieci, mogą w przyszłości mieć mniejsze zdolności adaptacyjne w stosunku do otaczającego je świata. Zamiast dawać sobie radę z normalnymi kłopotami dnia codziennego mogą skłaniać się do łatwych uników.

Mimo swych wad telewizja/ Internet daje dostęp do cudownej krainy obrazów, dźwięków i postaci, które nie tylko dostarczają nową wiedzę, ale wzbogacają już posiadaną, bawią i wychowują. W niektórych programach dla dzieci czyni się wysiłki by propagować pozytywne wartości, takie jak tolerancja, współdziałanie z innymi, delikatność czy uczciwość. Telewizja/Internet może przenosić do odległych zakątków świata, a nawet wszechświata, pokazywać przyszłość i przeszłość, sprawy zwykłe i egzotyczne, świat nauki i sztuki.

Telewizja/Internet może być wspaniałą okazją do wprowadzenia w nasze kontakty z dziećmi wątków wychowawczych. Na ekranie może się przecież pojawić jedynie jakiś sygnał, który, umiejętnie wykorzystany, będzie tematem poza telewizyjnej rozmowy.

Podsumowując, przedstawię poniżej te negatywne jak i pozytywne wpływy telewizji na dziecko:

Do negatywnych skutków oddziaływania telewizji/ gier komputerowych na dziecko należą:

- zakłócenie organizacji dnia,
- chaos informacyjny,
- obciążenie systemu nerwowego,
- zagrożenie dla zdrowia psychicznego,
- zagrożenie dla zdrowia fizycznego,
- uczenie się aspołecznych form zachowania,
- zaburzenie życia rodzinnego.

Pozytywne oddziaływanie telewizji/ Internetu na dziecko przejawia się przez:

- kształtowanie zainteresowań,
- dostarczanie i poszerzanie wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin,
- kształtowanie postaw społecznych,
- organizowanie rozrywki,
- inicjację kulturalną,
- masowe dokształcanie.

Nie można jednoznacznie rozstrzygnąć, czy samo oglądanie telewizji dostęp do Internetu wpływa na dziecko negatywnie bądź pozytywnie. Jak podaje Lucyna Kirwil, negatywne skutki mogą bowiem występować nie w wyniku kontaktu z samym medium, ale w wyniku specyficznej selekcji programów o określonej treści i ich cech formalnych. Sposób tej selekcji jest w dużym stopniu zdeterminowany indywidualnymi właściwościami dziecka i zachowaniami jego najbliższego otoczenia. To na rodzinie spoczywa obowiązek nauczania dziecka rozsądnego korzystania z telewizji, pokazania konkurencyjnych form spędzania czasu wolnego, psychicznego przygotowania do odbioru treści telewizyjnych.

Do takich najważniejszych działań należą:

- Ograniczanie dostępu do telewizji /komputera- dziecko do 18. miesiąca życia z łatwością obejdzie się bez telewizora, a kiedy skończy 1,5 roku, wystarczający dla niego będzie 15-minutowy seans. W wieku przedszkolnym czas ten nie powinien przekraczać 1 godziny dziennie, tylko w te dni, kiedy nie idzie do przedszkola. Z wiekiem można go stopniowo wydłużać, ale tylko wtedy, kiedy nie wchodzi w rachubę np. spacer lub inne zajęcie.
- Kontrola tego, co dzieci oglądają i w co grają- bardzo istotną sprawą jest właściwy wybór audycji/ gry, przy którym należy uwzględniać możliwości percepcyjne, rozwojowe, zainteresowania, potrzeby psychiczne i wiek dziecka.
- Oglądanie telewizji/ Internetu wraz z dziećmi.
- Rozmowy, dyskusje, wyjaśnienia powinny nastąpić możliwie jak najszybciej po wspólnym oglądnięciu programu. Dzięki temu można pomóc dziecku właściwie wyciągnąć pewne wnioski i spostrzeżenia, podkreślić pozytywne zachowania i wartości, przedstawić własny punkt widzenia. Dziecko ma możliwość podzielenia się na gorąco swoimi emocjami, wrażeniami i odczuciami.
- Przestrzeganie swoistego „regulaminu oglądania telewizji”, „grania w gry komputerowe”, który można złamać tylko w wyjątkowych sytuacjach, przy czym należy poinformować dziecko, że robimy to wyjątkowo. Do takich podstawowych zasad powinno należeć wyłączanie telewizora na czas posiłków, podczas zabawy dziecka, podczas rodzinnych uroczystości itp.
- Wychowanie u młodego widza krytycznej postawy wobec prezentowanych treści oraz właściwego sposobu korzystania z telewizji, wybierania wartościowych programów.
- W dzisiejszych czasach mamy do czynienia z ogromnym postępem technicznym. Jeszcze nigdy w historii ludzkości wynalazki i ich udoskonalenia nie pojawiały się w takim tempie. **Wiele z tych cudów techniki ma bezpośredni wpływ na nas i nasze dzieci. Niestety nie zawsze jest on dobry. Warto zatem poznać wady i zalety wszystkich udoskonaleń, aby umiejętnie z nich korzystać.**
- **Na koniec reklama**

Telewizja i komputer (a właściwie internet), to doskonałe nośniki reklamy. Nie ma szans,

aby udało nam się uchronić dziecko przed nimi. Z tego powodu trzeba nauczyć malca [trudnej sztuki oglądania przekazów reklamowych](#). **Wiele dzieci na spot promujący zabawkę reaguje jednoznacznie „kup mi to”. To normalne zachowanie, aczkolwiek należy umiejętnie wytłumaczyć malcowi, że nie wszystko musi mieć.**

- **Pamiętaj!**
- Wpływ reklam na dziecko jest bardzo silny. Kolorowe przekazy skierowane właśnie do nich zachęcają do zakupu konkretnych towarów, a malec nie umie się przed nimi bronić.